

efter de ubstationerede Landstuthingste. — Med den sidste ærede Taler maa jeg være enig i, at der let kan komme nogen Collision, om jeg saa maa sige, nogen Uoverensstemmelse mellem Aantsraadene og de forskjellige Landbosforeninger; naar vi derfor, som jeg haaber, faae Loven, idetmindste for den væsentligste Deel, sat igjennem, skal jeg gjerne bidrage Mit til, at de forskjellige landoekonomiske Foreninger faae den størst mulige Indflydelse paa Indkjøbet og Ubstationeringen af de nuværende Landstuthingste, som det er stillet dem i Udsigt at kunne erhverve. — Ved Lovudkastets enkelte Paragrafer har jeg nogle smaa, men mindre væsentlige Bemærkninger at gjøre, som jeg dog skal udsætte, enten indtil jeg hører, om Noget i saa Henseende bliver fremført fra andre Sider, eller til Sagens følgende Behandling.

Formanden: Rigsbogsmanden for Bornholms 2den Valgkreds har Ordet.

Dam: Jeg frasælber Ordet.

N. Sage: Maa det være mig tilladt, inden jeg gjør nogle Bemærkninger ved dette Lovudkast, at henlede Opmærksomheden paa en Sag, der staaer i en meget nøie Forbindelse med den, vi nu forhandle; jeg sigter til den Mangel paa statistiske Oplysninger, der finder Sted med Hensyn til vort Agerbrug og hvad dertil hører. Siden 1838 have vi ikke fra Regjeringens Side faaet saadanne statistiske Oplysninger meddeelt. Det er os saaledes, saavidt jeg veed, ubekjendt, hvormegent Kreaturhold der er i Landet og hvorledes det er fordeelt; det er os ligeledes ubekjendt, hvormegen Jord der er under Dyrkning, og vi have, statistisk taget, ikke det mindste Begreb om, hvorvidt vi i den Henseende ere gaaede frem eller tilbage. Det forekommer mig, at det er af den allerstørste Vigtighed for en Regjering at kjende Landets Tilstand i den Retning, jeg her har nævnt. Det er ikke min Mening, at vi, hvor interessant det end vilde være, skulde forsøge paa statistisk at faae opgivet, hvad der egentlig avles i Landet; det vilde rimeligvis ikke være gjørligt, da Landmændene i alle Lande ere imod at give de Oplysninger, der dertil behøves; men det forekommer mig at være et rimeligt Maal

for et statistisk Bureau, altsaa for Regjeringen, at faae oplyst, hvorledes det har sig med Udsæden i Landet, i hvad Udftrækning og hvilke Kornarter der saaes, og hvilket Kreaturhold der i enhver Retning holdes. Derfor vor Udførsel f. Ex. aftager eller tiltager, ere vi ikke istand til at sige, om det skyldes en større eller mindre Production eller et større eller mindre Forbrug. Jeg vil gjøre opmærksom paa, at man andre Steder har fundet det af den allerstørste Vigtighed at faae slige statistiske Meddelelser, og jeg troer, at ogsaa vort Land var repræsenteret ved den Congres, der i August 1853 afholdtes i Bryksel. Det er bekjendt, at man i Belgien hvert 5te Aar, saavidt jeg mindes, til samme Tid, som Folketællingen finder Sted, foretager slige statistiske Undersøgelser; man har ogsaa i Frankrig saadanne Oplysninger i en meget fuldstændig Grad, uagtet det har været noget længe, og i Sverrig har man faaet dem meddeelt baade aarlig og femaarlig. Jeg troer saaledes, at det har været den svenske Regjering til ikke ringe Rytte, at den ved sine overordentlig store Fernbaneforetagender har faaet paalidelige Efterretninger om Tilstanden med Hensyn til Agerbruget i de forskjellige Egne af Landet, thi uden en saadan Veiledning handler man mere eller mindre iblinde. Jeg haaber, at vort statistiske Bureau om ikke lang Tid vil paabegynde den af mig paapegede Virksomhed, hvis Vigtighed jeg troer, at man ikke vil være istand til at underkjennde.

Jeg vil tilstaae, at der er en Deel af dette Lovforslag, men rigtignok kun en ringe Deel, der tiltaler mig særdeles, og hvis det stod til mig, vilde jeg indskrænke Loven dertil. Jeg ønskede nemlig, at man kun bibeholdt § 15, og at denne indskrænkedes til at lyde saaledes: „Landstutteriet ophæves den 31te Juli 1861“ — Punktum; med den Tilføining: „Stamstutteriet ophæves et Aar senere“. Jeg vilde da betragte Loven som en fortræffelig Lov. Naar skulde vi dog engang komme saavidt her i Landet, at Folk af egen Drift gjøre, hvad de troe, der er nyttigt? Naar skulde vi engang komme saavidt, at Regjeringen ikke steds skal holde os i Ledebaand? Hvorledes er det muligt, at de private Kræfter kunne slutte sig sammen til